EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 16.12.2010
KOM(2010) 775 v konečném znění

2010/0373 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se stanoví technické požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009

(Text s významem pro EHP)

SEK(2010) 1583 v konečném znění
SEK(2010) 1584 v konečném znění
SEK(2010) 1585 v konečném znění

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Odůvodnění a cíle návrhu

Předkládaný návrh je třeba vnímat v souvislosti s vytvořením vnitřního trhu platebních služeb v eurech (jednotná oblast pro platby v eurech či SEPA), na němž existuje účinná hospodářská soutěž a kde se nerozlišuje mezi režimem přeshraničních a vnitrostátních plateb, čímž jsou zajištěny značné úspory a přínosy pro širší evropské hospodářství. Systém SEPA evropským občanům a podnikům zajistí cenově konkurenceschopné, uživatelsky vstřícné a spolehlivé platební služby v eurech a poskytne platformu pro rozvoj inovací v oblasti plateb.

Ačkoliv je systém SEPA silně podporován Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou, byl původně pojat jako projekt motivovaný trhem. Evropská rada pro platby (EPC), koordinační a rozhodovací orgán, který zřídil evropský bankovní sektor s cílem vytvořit systém SEPA, navrhla a zavedla schémata pro úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie. Avšak vzhledem k tomu, že tempo přechodu na zmíněný systém je v současnosti pomalé, všechny kategorie zúčastněných stran stále více uznávají, že k úspěšnému završení projektu bude zřejmě nutné právně závazné konečné datum.

Úplné integrace trhu plateb bude docíleno až poté, co budou starší vnitrostátní prostředky nahrazeny platebními prostředky používanými v rámci celé Unie. Aby tohoto cíle mohlo být dosaženo, stanoví toto nařízení pro přechod na úhrady a inkasa v eurech konečné datum.

Obecné souvislosti

Dne 28. ledna 2008 bylo zahájeno schéma úhrad SEPA (SCT). Téměř dva roky poté, dne 2. listopadu 2009, se další důležitou metou na cestě k realizaci systému SEPA prostřednictvím schémat používaných v rámci celé Unie stalo zahájení schématu inkas SEPA (SDD).

Bezpečné a účinné platební systémy mají zásadní význam pro provádění hospodářských transakcí a pro řádné fungování vnitřního trhu. Euro jako společná měna usnadňuje hotovostní platby mezi členskými státy od roku 2002. Elektronické platební prostředky používané v rámci celé Unie však dosud vnitrostátní platby ani zdaleka nenahradily, a to z několika důvodů. Převládající nejistota na trhu, obecně nepříznivé hospodářské klima, nevýhody pro novátorské podniky v oblasti sítí, vnímaný nedostatek právní jistoty v souvislosti s vhodným dlouhodobým obchodním modelem pro schéma SDD, který by byl zcela v souladu s pravidly EU v oblasti hospodářské soutěže, a dvojnásobné náklady na provoz systému SEPA a starších platebních systémů způsobily, že mnoho účastníků trhu, zejména na straně nabídky, požaduje právní předpisy EU, které by pro přechod na systém SEPA stanovily konečné datum. Nutnost a výhody konečného data přechodu zdůraznila i dvě usnesení Evropského parlamentu[1], jakož i závěry Rady pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN)[2], které vyzvaly Komisi, aby v úzké spolupráci s ECB provedla důkladné posouzení. Podle článku 127 Smlouvy o fungování Evropské unie je základním úkolem ECB (Evropského systému centrálních bank, ESCB)

---

1 http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0057+0+DOC+XML+V0//CS

2 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf

podporovat plynulé fungování platebních systémů. V této souvislosti sehrála ECB důležitou roli v tom, že při tvorbě systému SEPA poskytla trhu poradenství.

Ani dva roky po zahájení schématu úhrad SEPA nedosáhl počet úhrad SEPA zpracovaných mechanismy zúčtování a vypořádání umístěnými v eurozóně 10% prahové hodnoty. Lineární extrapolace současného tempa přechodu na schéma SCT, které činí 9,3 % (v srpnu 2010), naznačuje, že dokončení systému SEPA potrvá přibližně 30 let. Dokonce i na základě optimističtějšího scénáře se zdá velmi nepravděpodobné, že přechod na systém SEPA bude bez dalšího legislativního zásahu dokončen dříve než za 15 až 20 let. Nečinnost přechod na systém SEPA významně zpomaluje, v důsledku čehož by mohly být značně omezeny možné přímé a nepřímé přínosy systému SEPA pro širší evropské hospodářství[3]. Ačkoliv přechod na systém SEPA bude od uživatelů včetně občanů a malých a středních podniků vyžadovat, aby přešli na společné číslování bankovních účtů platné v rámci celé Unie a zakládající se na čísle IBAN a kódu BIC, odvětví přechod usnadní konkrétní informační činností, začleněním čísla IBAN a kódu BIC na výpisy z účtu a na platební karty a dále nástroji pro automatickou změnu.

Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu

Tato iniciativa doplní stávající právní rámec pro platební služby v EU.

Dne 1. listopadu 2009 bylo nahrazeno nařízení (ES) č. 2560/2001 nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 ze dne 16. září 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství[4]. Toto nařízení ve svém důsledku snížilo poplatky za přeshraniční platební transakce v eurech do výše 50 000 EUR na úroveň vnitrostátních poplatků a podnítilo evropské odvětví platebních služeb, aby vybudovalo infrastrukturu plateb prováděných v rámci celé Unie nezbytnou k vytvoření systému SEPA.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu (tzv. „směrnice o platebních službách“)[5] má za cíl stanovit standardizované podmínky a práva pro platební služby nabízené na trhu spotřebitelům a podnikům v celé Unii a poskytuje harmonizovaný právní základ pro systém SEPA.

Soulad s ostatními politikami a cíli Unie

Cíle návrhu jsou v souladu s politikami a cíli Unie. Zaprvé, zlepší fungování vnitřního trhu platebních služeb. Zadruhé, široce podporují jiné politiky Unie, zejména spotřebitelskou politiku (tím, že usnadňují použití bezpečných platebních systémů v rámci celé Unie) a politiku hospodářské soutěže (tím, že vytvářejí rovné povinnosti, práva a příležitosti pro všechny účastníky trhu a usnadňují přeshraniční poskytování platebních služeb, čímž zároveň zvýší úroveň hospodářské soutěže). V posouzení dopadů, které tento návrh doprovází, je vysloven závěr, že plného přínosu integrovaného trhu plateb bude dosaženo pouze rychlým a komplexním přechodem na úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie. Ukázalo se, že tržní síly a samoregulace ke koordinovanému přechodu na systém SEPA nestačí. Tím, že úhrady a

---

3 Možné přímé a nepřímé výhody systému SEPA přesahují 300 miliard EUR za období šesti let za předpokladu, že přechod na prostředky SEPA bude komplexní a rychlý. Viz *SEPA: potential benefits at stake* (*SEPA: možné výhody v sázce*), CapGemini, 2007, http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

4 Úř. věst. L 266, 9.10.2009, s. 11.

5 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:CS:HTML

inkasa prováděné v rámci celé Unie usnadňují hospodářské transakce v rámci Unie, přispívají též k dosažení širších cílů strategie EU 2020[6].

2. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

Konzultace zúčastněných stran

Metody konzultací, hlavní cílová odvětví a obecný profil respondentů

Generální ředitelství pro vnitřní trh a služby pořádalo v době od června do srpna 2009 veřejnou konzultaci zúčastněných stran týkající se toho, zda a jak by měly být stanoveny lhůty pro přechod stávajících vnitrostátních úhrad a inkas na nové platební prostředky SEPA, a své výsledky zveřejnilo v září 2009. Souhrn výsledků konzultace byl zveřejněn na internetové stránce GŘ[7].

Několik konzultací týkajících se systému SEPA se každoročně koná prostřednictvím Evropského podnikatelského konzultačního panelu. Poslední konzultace byla uspořádána ve druhém pololetí roku 2009 a zareagovalo na ni více než 400 podniků. Z 85 % sestávaly z malých a středních podniků a z 15 % z větších korporací. Konzultace v roce 2009 zahrnovala otázky týkající se postupného stažení starších platebních prostředků a stanovení konečného data přechodu na systém SEPA.

Kromě toho již nějakou dobu probíhají jednání s bankovním sektorem o obchodním modelu pro schéma inkas SEPA. Tato jednání se zaměřila na otázku vícestranných mezibankovních poplatků (MIF)[8] a jejich výsledkem bylo přijetí přechodných stanovení o těchto poplatcích v nařízení (ES) č. 924/2009. Nadále však pokračovaly výměny názorů, jelikož daný sektor žádný dlouhodobý obchodní model pro schéma SDD neurčil. S cílem poskytnout bankám poradenství Komise a ECB vydaly v březnu 2009 společné prohlášení, na něž v listopadu 2009 navázal pracovní dokument útvarů Komise[9]. V prosinci 2009 byla završena veřejná konzultace týkající se tohoto dokumentu. Vybraným bankám dále útvary Komise zaslaly v období od prosince 2009 do ledna 2010 dotazník. Zaměřil se na konkrétní otázku dvojích nákladů, jež jednotlivým poskytovatelům platebních služeb vznikají v souvislosti s paralelním provozováním platebních systémů a procesů (platebních platforem) pro stávající vnitrostátní platby a nové platby SEPA prováděné v rámci celé Unie. Za tímto účelem bylo vybráno devatenáct největších bank nebo bankovních skupin v Evropě, které představovaly kombinaci komerčních bank, spořitelen a družstevních bank z devíti zemí. Podobný dotazník byl zaslán i zpracovatelům plateb a uživatelům platebních služeb (většinou podnikům), ale míra odpovědí nebyla pro analýzu dostatečná.

S členskými státy, finančními institucemi, organizacemi spotřebitelů a jinými sociálními a ekonomickými partnery proběhly v letech 2008 až 2010 diskuse a výměny stanovisek, především prostřednictvím stávajících konzultačních výborů pro maloobchodní platby:

---

6 V souvislosti se strategií EU 2020 byl tento návrh označen za jednu z klíčových iniciativ „Digitální agendy“, kterou Komise přijala v květnu 2010 (http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/digital-agenda-communication-en.pdf).

7 http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/feedback_migration-2009_09_29_en.pdf

8 Vícestranný mezibankovní poplatek je částka, kterou hradí poskytovatel platebních služeb příjemce poskytovateli platebních služeb plátce jako odměnu za každou inkasní transakci.

9 Více informací a úplné znění těchto dokumentů lze nalézt na této internetové stránce: http://ec.europa.eu/competition/sectors/financial_services/banking.html.

Odborné skupiny pro trh platebních systémů, Platebního výboru a fóra vnitrostátních koordinačních výborů SEPA v rámci EU.

Diskuse, reakce a písemné příspěvky zúčastněných stran posloužily jako základ pro analýzu předloženou ve dvou dokumentech Komise: v posouzení dopadů, které doprovází tento návrh, a v pracovním dokumentu, k němuž veřejnost mohla vyjádřit své připomínky na internetových stránkách Komise v období od 7. do 23. června 2010. Tento dokument nadnesl řadu problémů, jež budou muset být při stanovení závazného konečného data přechodu na úhrady i inkasa řešeny.

Shrnutí odpovědí a způsob, jakým byly vzaty v úvahu

Všechny zúčastněné strany vyjádřily širokou podporu myšlence stanovit lhůty pro úplný přechod na systém SEPA závazným nařízením EU: pouze právní předpisy na úrovni Unie mohou podnítit obecné používání úhrad a inkas prováděných v rámci celé Unie. Byl vyjádřen názor, že prostředky SEPA by stávající starší prostředky neměly jen doplňovat, nýbrž nahradit.

Zatímco většina zúčastněných stran podpořila stanovení dvou různých lhůt pro přechod na úhrady a inkasa, jiné upřednostnily jediné konečné datum přechodu pro obě platební služby. Zejména v případě inkas pak strana nabídky a někteří uživatelé silně obhajovali možnost delších přechodových období.

Konkrétně v souvislosti se získanými odpověďmi na konzultaci a dalšími námitkami zástupců odvětví Komise dne 17. listopadu uspořádala závěrečné veřejné slyšení zaměřené na dva problémy: zaprvé, zda by nařízení nemělo místo přístupu založeného na povinných technických požadavcích přímo povolit platební schémata vytvořená v odvětví platebních služeb; a zadruhé, zda by v zájmu jasnosti neměla být zahrnuta zvláštní právní ustanovení týkající se vhodného dlouhodobého obchodního modelu pro inkasa.

V důsledku intenzivní konzultace se dospělo k závěru, že nejvhodnějším přístupem k vymezení platebních prostředků používaných v rámci celé Unie je kombinace stanovení společných norem a obecných technických požadavků. Tyto technické požadavky by se měly uplatňovat na celý řetězec transakcí platebních služeb, od uživatele platebních služeb k uživateli platebních služeb prostřednictvím jejich příslušného poskytovatele platebních služeb. Tím se zajistí využití všech přínosů systému SEPA, které vznikají na poptávkové straně trhu (uživatelé platebních služeb). Nabídková strana však žádala používání stávajících systémů SEPA, které vytvořil evropský bankovní sektor.

Velký počet zúčastněných stran uvítal návrh, aby členské státy udělily specifickým vnitrostátním platebním produktům, které splňují určité podmínky (např. tuzemské transakce, podíl na trhu pod prahovou hodnotou), výjimku na omezenou dobu, po jejímž uplynutí by měly být všechny starší produkty postupně staženy. Jiné by upřednostnily výjimku trvalou, aby tyto specifické produkty mohly používat i nadále. Odpovědi na konzultaci se také důsledně shodovaly v tom, že je zcela nezbytné objasnit platnost dlouhodobého obchodního modelu pro inkasa, který by byl v souladu s pravidly EU v oblasti hospodářské soutěže.

Sběr a využití výsledků odborných konzultací

Společnosti Cap Gemini Consulting byla zadána komplexní studie nákladů a přínosů systému SEPA, jejíž výsledky byly zveřejněny v lednu 2008.

Komise navíc v srpnu 2008 zveřejnila studii, jež byla zadána společnosti Van Dijk Consultants, s cílem připravit půdu pro sledování dopadu systému SEPA na spotřebitele.

Posouzení dopadů

Komise provedla posouzení dopadů uvedené v pracovním programu. Toto posouzení dopadů bylo vypracováno v úzké spolupráci s ECB.

Posouzení dopadů se zabývá problémem pomalého přechodu na schéma úhrad SEPA (SCT) a schéma inkas SEPA (SDD), v jehož důsledku koexistují starší vnitrostátní prostředky s platebními prostředky SEPA. Označuje hlavní příčinu pomalého průběhu přechodu: nejistota ohledně dokončení sytému SEPA a související zdroje problémů, např. nedostatek pobídek k tvorbě produktů SEPA plně odpovídajících potřebám uživatelů, neochota investovat plynoucí z nevýhodného postavení novátora a roztříštěná strana poptávky projevující nedostatečnou informovanost o systému SEPA. Uvádí rovněž dopady pomalého přechodu. Na mikroúrovni musí účastníci trhu na straně nabídky i poptávky spravovat více platebních platforem, což vede k dvojím provozním nákladům na správu těchto systémů a záporné návratnosti investic do sytému SEPA. Na makroúrovni vede přetrvávající roztříštěnost mezi jednotlivými státy na trhu EU k nevyužitým úsporám z rozsahu, omezuje hospodářskou soutěž a brání inovaci.

Posouzení dopadů zkoumá tři scénáře: žádný zásah, další iniciativy pro přechod na systém SEPA bez stanovení konečného data a dopady stanovení konečného data přechodu. Dospívá k závěru, že nejlepším scénářem pro trh plateb v EU, evropské hospodářství a zúčastněné strany je stanovení konečného data přechodu prostřednictvím nařízení.

Posouzení dopadů následně zvažuje nejlepší způsoby zavedení konečného data na technické úrovni tím, že zkoumá dílčí možnosti politiky v souvislosti se zavedením konečného data v několika oblastech.

Referenční základ pro přijetí úhrad a inkas prováděných v rámci celé Unie. Doporučenou možností je stanovit konečné datum na základě obecných technických požadavků, tj. požadavků, které musí splňovat úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie. Technické požadavky budou zahrnovat stávající mezinárodní a evropské normy.

Oblast transakcí. Doporučuje se zvolit takový přístup, kdy by se stanovené technické požadavky uplatňovaly od určitého konečného data na celou oblast platebních transakcí, tj. nejen na oblast mezi poskytovateli platebních služeb navzájem, ale i na oblast mezi zákazníkem a poskytovatelem platebních služeb a na oblast mezi poskytovatelem platebních služeb a zákazníkem. Odhaduje se, že na integraci platebního trhu, která přesahuje rámec mezibankovního prostoru, závisí 84 miliard EUR provozních úspor na straně poptávky.

Specifikace produktů. Doporučuje se uplatnit konečné datum také na nadstandardní produkty, tj. úhrady a inkasa, které představují platby o nízkém objemu a nabízejí zvláštní funkce. Aby však bylo možné provést ve schématech SCT a SDD nezbytné úpravy, stanoví se přechodné období v rozsahu 3–5 let.

Okruh členských států. Doporučuje se zvolit možnost se společným konečným datem pro eurozónu a pozdější společné konečné datum pro oblast mimo eurozónu. Vzhledem k tomu, že podíl objemu plateb v eurech mimo eurozónu představuje odhadem pouze 2 % všech plateb v eurech, není rychlý a úplný přechod členských států mimo eurozónu pro úspěch systému SEPA nutný.

Lhůta pro přechod. Doporučuje se zvolit dílčí možnost různých konečných dat: nejpozději jeden rok od vstupu nařízení v platnost v případě úhrad a dva roky v případě inkas. Lhůta pro přijetí nařízení v praxi znamená, že zúčastněné strany budou mít pro přípravu na přechod na schéma SCT přibližně 30 měsíců a pro přechod na schéma SDD 42 měsíců ode dne přijetí návrhu Komise.

Jasnost ohledně dlouhodobého obchodního modelu pro celoevropská inkasa. Doporučuje se zakázat, aby poskytovatelé platebních služeb mezi sebou uplatňovali vícestranné mezibankovní poplatky (a opatření se stejným účelem nebo účinkem) obecně na každou inkasní transakci. Vícestranné mezibankovní poplatky by nicméně byly za určitých podmínek povoleny u inkasních transakcí, které nelze řádně uskutečnit nebo které poskytovatel platebních služeb reklamuje.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

Shrnutí navrhovaných opatření

Cílem návrhu týkajícího se stanovení technických požadavků pro úhrady a inkasa je:

– stanovit různá konečná data přechodu pro úhrady a inkasa zavedením souboru společných norem a obecných technických požadavků,

– zajistit dosažitelnost poskytovatelů platebních služeb v případě úhrad v souladu s povinností dosažitelnosti stanovenou u inkasních transakcí v čl. 8 odst. 1 nařízení (ES) č. 924/2009 a interoperabilitu platebních systémů.

Právní základ

Ustanovení čl. 114 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity se uplatňuje v rozsahu, v jakém tento návrh nespadá do výlučné pravomoci Unie.

Členské státy nemohou dostatečným způsobem dosáhnout cílů návrhu z těchto důvodů:

V této fázi existují národní plány přechodu na systém SEPA téměř ve všech členských státech. Přestože všechny tyto plány přechod na systém SEPA podporují, jen několik se jich zaměřuje na systematické a úplné nahrazení starších platebních prostředků v uvedené lhůtě. Cílová data stanovená zúčastněnými stranami na vnitrostátní úrovni se v členských státech liší. Nebude-li stanoveno cílové datum na úrovni Unie, povede nedostatečná koordinace mezi členskými státy a zúčastěnými stranami v lepším případě k problémům s přechodem na systém SEPA, v horším případě k mrtvému bodu, který efektivní přechod znemožní. Stanovená cílová data navíc často závisejí na dalších podmínkách. Tyto plány tudíž nejsou dostatečně dynamické pro rychlý a komplexní přechod na systém SEPA a zároveň nejsou mezi členskými státy koordinovány.

Cílů návrhu bude lépe dosaženo pomocí opatření na úrovni Unie z těchto důvodů:

Povaha integrovaného trhu plateb v eurech vyžaduje přístup na úrovni Unie, protože výchozí normy, pravidla a procesy musí být ve všech členských státech jednotné. To podporuje cíl článku 3 Smlouvy o Evropské unii, který stanoví vytvoření vnitřního trhu a hospodářské a měnové unie, jejíž měnou je euro. Pouze evropský přístup, koordinovaný na straně nabídky a poptávky, umožní plné využití potenciálních přínosů sítě. Alternativou k přístupu na úrovni Unie by byl systém vícestranných a dvoustranných dohod, jejichž složitost a náklady by byly ve srovnání s právními předpisy na úrovni Unie odrazující. Zásah na úrovni Unie by tudíž byl v souladu se zásadou subsidiarity.

Návrh je tedy v souladu se zásadou subsidiarity.

Zásada proporcionality

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality z těchto důvodů:

Tento návrh nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení jeho cílů.

Všechna navrhovaná pravidla byla podrobena testu přiměřenosti a široce konzultována s cílem zajistit odpovídající a přiměřenou regulaci.

Cílem návrhu je minimalizovat dopad změn na všechny zúčastněné strany. Technické požadavky uvedené v příloze nařízení byly vytvořeny tak, aby umožnily uplatnění současných schémat používaných v rámci celé Unie, aniž by omezovaly pružnost a inovaci.

Návrh dále umožňuje členským státům rozhodnout o jmenování příslušných orgánů, aby mohly využít stávajících správních struktur a subjektů ke snížení svých nákladů, pokud si to přejí.

Volba nástrojů

Navrhované nástroje: nařízení.

Jiné prostředky by nebyly přiměřené z těchto důvodů:

Stanovení konečného data přechodu na úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie vyžaduje normalizaci na technické úrovni a co nejúplnější harmonizaci. To hovoří ve prospěch nařízení, a nikoli směrnice. V důsledku síťové povahy odvětví platebních služeb se navíc většina přínosů systému SEPA projeví až po dokončení tuzemského přechodu na platební prostředky používané v rámci celé Unie ve všech členských státech EU. U směrnice, jež může být členskými státy provedena různě, existuje riziko, že prohloubí současnou roztříštěnost trhu plateb. V neposlední řadě by přechod zpozdila vzhledem k času potřebnému na provedení do vnitrostátního práva. Doporučeným právním nástrojem ke stanovení konečného data přechodu na systém SEPA je proto nařízení.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Ponecháme-li stranou běžné správní náklady spojené se zajišťováním dodržování právních předpisů EU, rozpočtové důsledky nebudou žádné, neboť se nevytvářejí žádné nové výbory ani žádné finanční závazky. Komise je však sama významným uživatelem platebních služeb, a proto by měla spolu s ostatními uživateli těžit z posílené hospodářské soutěže, již systém SEPA zajistí.

5. DALŠÍ INFORMACE

Zjednodušení

Návrh se snaží zjednodušit právní předpisy, neboť článek 3 spojuje ustanovení o dosažitelnosti inkasa, uvedené v nařízení č. 924/2009, a podobné ustanovení o dosažitelnosti úhrad do jediného ustanovení. Jednodušší zpracování plateb bude přínosné pro zúčastněné strany, včetně orgánů veřejné správy, podniků a soukromých osob.

Jelikož toto nařízení sníží roztříštěnost způsobenou vnitrostátními překážkami a posílí hospodářskou soutěž na evropském trhu plateb, přispěje ke zjednodušení platebních procesů.

Systém SEPA by měl mít například přínos pro orgány veřejné správy, které jsou čilými uživateli platebních nástrojů, neboť zjednodušuje platební procesy a umožňuje účinnější přímé zpracování plateb. Zjednodušit by se mělo i zadávání veřejných zakázek v oblasti platebních služeb na úrovni Unie, neboť by se zvýšil počet potenciálních poskytovatelů platebních služeb, jejich nabídky by byly lépe srovnatelné a měla by být odstraněna neefektivnost způsobená vnitrostátními formáty platebního styku. Kombinace řešení elektronické fakturace a systému SEPA jakožto výchozí platební platformy by rovněž usnadnila automatické sesouhlasení faktur a plateb.

Podobně i v případě spotřebitelů, kteří jsou čím dál mobilnější z hlediska profesního i soukromého, by standardizované přeshraniční platby odstranily potřebu vést několik platebních účtů v různých zemích.

V případě poskytovatelů platebních služeb a zpracovatelů plateb by úspory z rozsahu a společné normy, jichž by se docílilo v rámci systému SEPA, zefektivnily platby v celé Unii.

Zrušení platných právních předpisů

Přijetí návrhu si vynutí zrušení článku 8 nařízení (ES) č. 924/2009, který se týká dosažitelnosti inkasních transakcí. Z důvodů transparentnosti a zjednodušení je obsah tohoto článku spojen s článkem 3 tohoto návrhu.

Přezkum / revize / ustanovení o skončení platnosti

Návrh obsahuje ustanovení o přezkumu.

Evropský hospodářský prostor

Navrhovaný akt se týká EHP, a proto by jeho oblast působnosti měla být rozšířena i na Evropský hospodářský prostor.

Podrobné vysvětlení návrhu

Cílem následujícího krátkého shrnutí je usnadnit rozhodovací proces tím, že nastíní hlavní podstatu nařízení.

Článek 1 – předmět a oblast působnosti – uvádí, že nařízení se vztahuje na provádění všech úhrad a inkasních transakcí denominovaných v eurech v rámci Unie. Nevztahuje se na některé typy platebních transakcí, např. transakce platebními kartami, poukazování peněz a platební transakce prostřednictvím některého telekomunikačního, digitálního nebo výpočetního

zařízení, jejichž výsledkem není úhrada ani inkaso. Aby nařízení podpořilo hospodářskou soutěž a účinnost, nemělo by z trhu vylučovat „netradiční“ platební schémata, zejména pokud se zakládají na kombinaci pravidel schémat zahrnujících segment úhrad nebo inkas. Ustanovení tohoto nařízení by se proto měla vztahovat pouze na úhradu nebo inkaso, které tvoří základ transakce.

Článek 2 – definice – jsou v maximální možné míře sladěny s definicemi použitými ve směrnici 2007/64/ES. Avšak vzhledem k omezené oblasti působnosti nařízení ve srovnání se směrnicí o platebních službách jsou některé definice přizpůsobeny potřebám tohoto návrhu.

Článek 3 – dosažitelnost poskytovatelů platebních služeb v případě úhrad je začleněna do povinnosti dosažitelnosti stanovené u inkasních transakcí v článku 8 nařízení (ES) č. 924/2009.

Článek 4 – technická interoperabilita – která je nezbytná pro hladké fungování platebních schémat a systémů tak, aby mohly v rámci Unie interagovat pomocí stejných norem, aniž by zpracování plateb prováděných účastníky trhu bránily technické překážky.

Článek 5 a příloha – technické požadavky pro úhrady a inkasní transakce – zavádějí lhůty pro přechod na prostředky používané v rámci celé Unie tím, že zavazují k používání některých důležitých norem, jež využívá odvětví platebních služeb, a definují technické požadavky, jež se vztahují jak na poskytovatele platebních služeb, tak na zákazníky.

Článek 6 – mezibankovní poplatky za inkasní transakce – objasňuje, že po dni 31. října 2012 nebudou vícestranné mezibankovní poplatky za jednu transakci povoleny u vnitrostátních a přeshraničních inkas. Zároveň definuje obecné podmínky pro mezibankovní poplatky (vícestranné, dvoustranné, jednostranné) za transakce R v souladu s pracovním dokumentem „Použitelnost článku 81 Smlouvy o ES na vícestranné mezibankovní poplatky ve schématu SDD“, který Komise zveřejnila dne 3. listopadu 2009.

Článek 7 – výjimka – se vztahuje na tzv. starší nadstandardní produkty, které by měly být rovněž postupně staženy po uplynutí vhodného přechodného období.

Článek 8 – dostupnost plateb zajišťuje, že jsou-li úhrady v eurech nebo inkasa v eurech přijaty v tuzemsku, použijí se také na účet a z účtu v eurech, který je veden v zahraničí.

Článek 9 – příslušné orgány – zmocňuje příslušné orgány k přijetí nezbytných opatření pro zajištění souladu s povinnostmi, které stanoví toto nařízení.

Článek 10 – sankce – požaduje, aby členské státy poskytly Komisi podrobné údaje o sankcích.

Článek 11 – postupy pro mimosoudní vyřizování stížností a mimosoudní zjednávání nápravy – zavazuje členské státy ke zřízení subjektů pro mimosoudní zjednávání nápravy pro urovnávání sporů, které podle tohoto nařízení vzniknou. Rovněž od nich vyžaduje, aby o těchto ujednáních informovaly Komisi.

Články 12 až 15 – přijímání aktů v přenesené pravomoci – umožňují aktualizaci technických požadavků.

Článek 16 – ustanovení o revizi – stanoví povinnost předkládání zpráv, v případě nutnosti spolu s návrhem změny.

Článek 17 – přechodná ustanovení – zajišťuje, aby se konečná data nejprve vztahovala na členské státy v eurozóně, zatímco pro členské státy mimo eurozónu se vzhledem k omezenému objemu jejich platebních transakcí v eurech stanoví přechodné období.

2010/0373 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se stanoví technické požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise[10],

poté, co postoupily návrh legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru[11],

s ohledem na stanovisko Výboru regionů[12],

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky[13],

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Vytvoření integrovaného trhu elektronických plateb v eurech bez základního rozlišení vnitrostátních a přeshraničních plateb je nezbytné pro řádné fungování vnitřního trhu. Za tímto účelem má projekt jednotné oblasti pro platby v eurech (dále jen „SEPA“) vytvořit společné platební prostředky používané v rámci celé Unie, jež nahradí stávající platební prostředky vnitrostátní. V důsledku zavedení otevřených, společných platebních norem, pravidel a postupů a prostřednictvím integrovaného zpracování plateb by systém SEPA měl občanům a podnikům Unie zajistit bezpečné, cenově konkurenceschopné, uživatelsky vstřícné a spolehlivé platební služby v eurech. Dokončení systému SEPA by rovněž mělo vytvořit příznivé podmínky pro větší hospodářskou soutěž v oblasti platebních služeb a pro ničím nerušený rozvoj inovací v oblasti plateb a jejich rychlé zavádění v celé Unii. V důsledku toho by se služby elektronických plateb v eurech měly vzhledem k vyšším úsporám z rozsahu, větší provozní efektivnosti a silnější hospodářské soutěži měly stále více zdokonalovat a vytvářet tlak na snížení cen. To by mělo být patrné především v těch členských státech, kde jsou platby ve srovnání s ostatními zeměmi relativně drahé. Přechod na

---

10 Úř. věst. C […], […], s. […].
11 Úř. věst. C […], […], s. […].
12 Úř. věst. C […], […], s. […].
13 Úř. věst. C […], […], s. […].

systém SEPA by proto nemělo doprovázet celkové zvýšení cen pro uživatele platebních služeb obecně, a konkrétně pak pro spotřebitele.

(2) Úspěch systému SEPA je velmi důležitý z hlediska hospodářského, peněžního i politického. Je plně v souladu se strategií Evropa 2020, jejímž cílem je promyšlenější hospodářství, ve kterém je prosperita důsledkem inovací a účinnějšího využívání dostupných zdrojů. Jak Evropský parlament svými usneseními ze dne 12. března 2009[14] a 10. března 2010[15] o uplatňování systému SEPA, tak Rada ve svých závěrech přijatých dne 2. prosince 2009[16] zdůraznily důležitost docílení rychlého přechodu na systém SEPA.

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu[17] poskytuje moderní právní základ pro vytvoření vnitřního trhu plateb, pro nějž systém SEPA představuje základní prvek.

(4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 ze dne 16. září 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství a zrušení nařízení (ES) č. 2560/2001[18] rovněž stanoví několik opatření zajišťujících úspěch systému SEPA, např. rozšíření zásady stejných poplatků na přeshraniční inkasa.

(5) Kromě toho se ukázalo, že samoregulační úsilí evropského bankovního sektoru prostřednictvím iniciativy SEPA nedostačuje k provedení jednotného přechodu na schéma pro úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie jak na straně nabídky, tak na straně poptávky. Tento samoregulační proces navíc nepodléhá vhodným mechanismům pro správu a řízení, čímž lze částečně vysvětlit pomalé přijímání na straně poptávky. Pouze rychlým a komplexním přechodem na úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie se docílí plného přínosu integrovaného trhu plateb, takže bude možné odstranit vysoké náklady na provoz starších produktů a současně produktů SEPA.

(6) Měla by se proto stanovit pravidla vztahující se na provádění všech úhrad a inkasních transakcí denominovaných v eurech v rámci Unie. V této fázi však není vhodné zahrnout sem transakce uskutečňované platebními kartami, neboť společné normy pro platby prováděné platebními kartami v rámci Unie se stále vytvářejí. Do oblasti působnosti těchto pravidel by nemělo spadat poukazování peněz, transakce plateb vysoké hodnoty mezi poskytovateli platebních služeb, vnitřně zpracované platby a platby prostřednictvím mobilního telefonu, neboť tyto platební služby nelze srovnávat s úhradami ani inkasy.

(7) V současnosti existuje několik platebních prostředků, převážně pro platby prováděné přes internet, které rovněž využívají mezinárodního čísla bankovního účtu (IBAN) a identifikačního kódu banky (BIC) a jejichž základ tvoří úhrady nebo inkasa, jež však obsahují doplňkové prvky. Tato schémata jsou pojata tak, aby byla rozšířena za stávající vnitrostátní hranice, přičemž by mohla naplnit poptávku spotřebitelů po inovačních, bezpečných a levných platebních prostředcích. Aby tato schémata nebyla

---

14 P6_TA(2009)0139.
15 P7_TA(2010)0057.
16 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111670.pdf .
17 Úř. věst. L 319, 5.12.2007, s. 1.
18 Úř. věst. L 266, 9.10.2009, s. 11.

vyloučena z trhu, mělo by se nařízení o konečných datech stanovených pro úhradu a inkaso vztahovat pouze na úhradu nebo inkaso, které tvoří základ transakce.

(8) Aby mohla být úhrada provedena, musí být účet příjemce dosažitelný. Měla by být proto stanovena povinnost dosažitelnosti v rámci celé Unie s cílem podpořit úspěšné zavedení těchto platebních prostředků. Pro zvýšení transparentnosti je dále vhodné sloučit tuto povinnost a povinnost dosažitelnosti inkasa, kterou již stanoví nařízení (ES) č. 924/2009, do jediného aktu.

(9) Technická interoperabilita je základním předpokladem hospodářské soutěže. Aby byl vytvořen integrovaný trh systémů elektronických plateb v eurech, je důležité, aby zpracování úhrad a inkas nebránily technické překážky a aby se provádělo ve schématu, jehož základní pravidla dodržuje většina poskytovatelů platebních služeb ve většině členských států a jež jsou stejná jak pro přeshraniční, tak pro čistě vnitrostátní úhrady a inkasní transakce. V případě, že bylo vytvořeno více než jedno takové schéma nebo že existuje více než jeden platební systém pro zpracování těchto plateb, by tato schémata a systémy měly být interoperabilní, aby všichni uživatelé a poskytovatelé platebních služeb mohli využívat přínosů bezproblémových plateb v eurech v celé Unii.

(10) Je nezbytné určit technické požadavky jednoznačně vymezující prvky, jež platební schémata pro celou Unii, která mají být vytvořena v rámci vhodných mechanismů pro správu a řízení, musí mít, aby byla zajištěna jejich interoperabilita. Tyto technické požadavky by neměly omezovat pružnost a inovaci, ale měly by být otevřené a být neutrální vůči dalšímu možnému rozvoji a zlepšení na trhu plateb. Měly by být navrženy s ohledem na zvláštní vlastnosti úhrad a inkas, zejména s ohledem na údaje obsažené ve zprávě o platbě. Zároveň by měly obsahovat – zejména v případě inkas – opatření k posílení důvěry uživatelů platebních služeb v používání těchto prostředků.

(11) Technická normalizace je základním stavebním kamenem integrace sítí, jako je trh plateb v Unii. U všech příslušných transakcí by mělo být od určitého data povinné používání norem vytvořených mezinárodními nebo evropskými normalizačními orgány. V souvislosti s platbami je to číslo IBAN, kód BIC a norma pro vytváření zpráv finančních služeb „ISO 20022 XML“. Používání těchto norem všemi poskytovateli platebních služeb je proto požadavkem na úplnou interoperabilitu v rámci celé Unie. Zejména by mělo být prostřednictvím srozumitelných informací a zjednodušujících opatření v členských státech prosazováno povinné používání čísla IBAN a v případě nutnosti kódu BIC s cílem umožnit hladký a jednoduchý přechod na celoevropské úhrady a inkasa, zejména s ohledem na spotřebitele.

(12) Je vhodné stanovit data, do kterých by všechny úhrady a inkasní transakce měly tyto technické požadavky splňovat a zároveň ponechat trh otevřený dalšímu rozvoji a inovaci.

(13) Aby byly zohledněny rozdíly mezi úhradami a inkasy, měla by se stanovit odlišná data přechodu. Úhrady a inkasa prováděné v rámci celé Unie nemají stejnou splatnost, neboť inkaso je složitější prostředek než úhrada. Přechod na inkasa prováděná v rámci celé Unie v důsledku toho vyžaduje podstatně více zdrojů než přechod na úhrady prováděné v rámci celé Unie.

(14) Pro vytvoření rovných podmínek mezi poskytovateli platebních služeb je nezbytná regulace vícestranných mezibankovních poplatků za inkaso, aby bylo možné vytvořit jednotný trh inkas. Vícestranné mezibankovní poplatky za jednu inkasní transakci omezují hospodářskou soutěž mezi bankami příjemců a zvyšují poplatky, jež tyto banky příjemcům ukládají, takže vedou ke skrytému zvyšování cen plátcům. Zatímco objektivní účinnost vícestranných mezibankovních poplatků za jednu transakci nebyla prokázána vůbec nebo jen v omezené míře, mohly by tyto poplatky za transakce odmítnuté, vrácené nebo zrušené, protože je nelze řádně provést (transakce R), pomoci k účinnému přidělování nákladů subjektům v rámci jednotného trhu. Pro vytvoření účinného evropského trhu inkas by proto bylo zjevně přínosné vícestranné mezibankovní poplatky za jednu transakci zakázat. Transakce R by nicméně povoleny být měly, a to za předpokladu, že splňují určité podmínky. V každém případě by těmito pravidly nemělo být dotčeno použití článků 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie na vícestranné mezibankovní poplatky za transakce R.

(15) Možnost uplatňovat vícestranné mezibankovní poplatky za vnitrostátní a přeshraniční inkasní transakce by proto měla být časově omezena a měly by být stanoveny obecné podmínky uplatňování mezibankovních poplatků za transakce R.

(16) V některých členských státech existují starší platební prostředky, jež jsou úhradou nebo inkasem, jež však mají velmi specifické funkce, často z historických nebo právních důvodů. Objem transakcí u těchto produktů je většinou okrajový; bylo by je proto možné klasifikovat jako produkty nadstandardní. U těchto nadstandardních produktů by přechodné období, dostatečně dlouhé na to, aby byl minimalizován dopad přechodu na uživatele platebních služeb, mělo oběma stranám trhu pomoci zaměřit se nejprve na přechod převažující části úhrad a inkas, a tím umožnit dřívější využití většiny možných přínosů integrovaného trhu plateb v Unii.

(17) Pro praktické fungování vnitřního trhu plateb je nezbytné zajistit, aby plátci, jako jsou podniky nebo orgány veřejné správy, mohli uskutečňovat úhrady na platební účty držené příjemci, jejichž poskytovatelé platebních služeb jsou umístěni v jiných členských státech a jsou dosažitelní v souladu s tímto nařízením.

(18) Příslušné orgány by měly být zmocněny k účinnému plnění svých kontrolních povinností a přijímání veškerých opatření nutných k zajištění toho, aby poskytovatelé platebních služeb dodržovali toto nařízení.

(19) Je nutné, aby členské státy ve vnitrostátním právu stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce za nedodržení tohoto nařízení.

(20) Aby bylo v případě, že toto nařízení bylo nesprávně uplatněno, možné zjednat nápravu, měly by členské státy zavést přiměřené a účinné postupy pro mimosoudní vyřizování stížností a mimosoudní zjednávání nápravy pro urovnávání veškerých sporů, které podle tohoto nařízení vzniknou.

(21) Je žádoucí, aby Komise předložila zprávu o účinnosti opatření tohoto nařízení.

(22) Komise by měla být zmocněna k přijímání aktů v přenesené pravomoci v souladu s článkem 290 Smlouvy s ohledem na aktualizaci technických požadavků pro úhrady a inkasa.

(23) Jelikož by poskytovatelé platebních služeb z členských států mimo eurozónu museli podniknout více přípravných prací, mělo by být těmto poskytovatelům platebních služeb umožněno použití uvedených technických požadavků na určité období odložit.

(24) Aby byla posílena právní jistota, je vhodné sladit lhůty pro mezibankovní poplatky stanovené v článcích 6 a 7 nařízení (ES) č. 924/2009 s ustanoveními tohoto nařízení.

(25) Nařízení (ES) č. 924/2009 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(26) Na zpracování osobních údajů provedené v souladu s tímto nařízením se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů[19].

(27) Finanční zprávy týkající se plateb a úhrad v systému SEPA nespadají do oblasti působnosti dohody mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými ze dne 8. července 2010 o zpracovávání a předávání údajů o finančních transakcích pro účely Programu sledování financování terorismu[20].

(28) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být z důvodu rozsahu a účinků činnosti lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení stanovených cílů,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1
Předmět a oblast působnosti

1. Toto nařízení stanoví pravidla pro provádění úhrad a inkasních transakcí denominovaných v eurech v rámci Unie, pokud je poskytovatel platebních služeb plátce a poskytovatel platebních služeb příjemce umístěn v Unii nebo pokud je jediný poskytovatel platebních služeb v rámci platební transakce umístěn v Unii.

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

   a) vnitřně prováděné platební transakce v rámci poskytovatelů platebních služeb, jakož i na platební transakce mezi poskytovateli platebních služeb na jejich vlastní účet;

   b) platební transakce zpracovávané a vypořádávané systémy pro platby vysoké hodnoty, u kterých je původní iniciátor a konečný příjemce platby poskytovatelem platebních služeb;

   c) platební transakce uskutečňované platební kartou, včetně výběrů hotovosti z platebního účtu, pokud jejich výsledkem není úhrada ani inkaso na platební

---

[19] Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.
[20] Úř. věst. L 195, 27.7.2010, s. 1.

účet nebo z platebního účtu označeného základním číslem bankovního účtu (BBAN) nebo mezinárodním číslem bankovního účtu (IBAN);

d) platební transakce prostřednictvím některého telekomunikačního, digitálního nebo výpočetního zařízení, pokud jejich výsledkem není úhrada ani inkaso na platební účet nebo z platebního účtu označeného čísly BBAN nebo IBAN;

e) transakce poukazování peněz, při nichž dochází k přijetí peněžních prostředků od plátce, aniž by byl vytvořen platební účet na jméno plátce nebo příjemce, výhradně za účelem úhrady příslušné částky příjemci nebo jinému poskytovateli platebních služeb jednajícímu jménem příjemce a/nebo při nichž dochází k přijetí těchto peněžních prostředků jménem příjemce a k jejich zpřístupnění příjemci.

3. Pokud se platební schémata zakládají na platebních transakcích prostřednictvím úhrad nebo inkas, avšak obsahují doplňkové prvky, vztahuje se toto nařízení pouze na úhrady a inkasa, které tvoří základ těchto transakcí.

Článek 2
Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

1) „úhradou“ se rozumí platební služba za účelem připsání částky na platební účet příjemce, je-li platební transakce nebo řada platebních transakcí iniciována plátcem na základě souhlasu uděleného jeho poskytovateli platebních služeb;

2) „inkasem“ se rozumí platební služba za účelem odepsání částky z platebního účtu plátce, je-li platební transakce iniciována příjemcem za základě souhlasu plátce;

3) „plátcem“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která je držitelem platebního účtu a která povoluje provést z tohoto platebního účtu platební příkaz;

4) „příjemcem“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která je zamýšleným příjemcem peněžních prostředků, jež jsou předmětem platební transakce;

5) „platebním účtem“ se rozumí účet vedený na jméno jednoho nebo více uživatelů platebních služeb, který je využíván k provádění platebních transakcí;

6) „platebním systémem“ se rozumí systém sloužící k úhradě peněžních prostředků formálními a standardizovanými postupy a se společnými pravidly pro zpracování, zúčtování a/nebo vypořádání platebních transakcí;

7) „platebním schématem“ se rozumí soubor pravidel, postupů a norem pro provádění plateb mezi účastníky schémat, oddělený od jakékoliv infrastruktury nebo platebního systému, který zajišťuje jeho provoz mezi členskými státy a v rámci členských států;

8) „poskytovatelem platebních služeb“ se rozumí kterákoliv z kategorií uvedených v čl. 1 odst. 1 směrnice 2007/64/ES a právnické a fyzické osoby uvedené v článku 26 uvedené směrnice, s výjimkou institucí uvedených v článku 2 směrnice Evropského

parlamentu a Rady 2006/48/ES[21], v jejichž případě členský stát upustil od uplatňování ustanovení podle čl. 2 odst. 3 směrnice 2007/64/ES;

9) „uživatelem platebních služeb“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která využívá platební službu jakožto plátce, příjemce nebo obojí;

10) „platební transakcí“ se rozumí úhrada peněžních prostředků iniciovaná plátcem nebo příjemcem bez ohledu na jakékoli související povinnosti mezi plátcem a příjemcem;

11) „platebním příkazem“ se rozumí jakýkoli pokyn vydaný plátcem nebo příjemcem poskytovateli platebních služeb, jímž žádá o provedení platební transakce;

12) „mezibankovním poplatkem“ se rozumí poplatek placený mezi poskytovateli platebních služeb plátce a příjemce za každou inkasní transakci;

13) „vícestranným mezibankovním poplatkem“ se rozumí mezibankovní poplatek, který je předmětem kolektivní dohody mezi poskytovateli platebních služeb;

14) „BBAN“ se rozumí identifikační číslo platebního účtu, které jedinečným způsobem označuje jednotlivý účet vedený u poskytovatele platebních služeb v členském státě a které lze použít pouze pro vnitrostátní transakce;

15) „IBAN“ se rozumí mezinárodní identifikační číslo platebního účtu, které jedinečným způsobem označuje jednotlivý účet vedený u jedinečného poskytovatele platebních služeb v členském státě, jehož prvky jsou uvedeny v normě ISO 13616, stanovené Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO);

16) „BIC“ se rozumí kód, který jednoznačně označuje poskytovatele platebních služeb a jehož prvky jsou uvedeny v normě ISO 13616, stanovené Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO);

17) „normou ISO 20022 XML“ se rozumí norma pro vytváření elektronických finančních zpráv, kterou definuje Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) a která zahrnuje fyzické znázornění platebních transakcí v jazyce XML v souladu s obchodními pravidly a prováděcími pokyny schémat pro platební transakce prováděné v rámci celé Unie, jež spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 3
Dosažitelnost

Poskytovatel platebních služeb dosažitelný pro vnitrostátní úhradu nebo inkasní transakci nebo pro vnitrostátní úhradu i inkasní transakci denominovanou v eurech na daném platebním účtu musí být v souladu s pravidly platebního schématu dosažitelný pro úhradu a inkasní transakci iniciovanou prostřednictvím poskytovatele platebních služeb, který je umístěn v kterémkoliv členském státě.

[21] Úř. věst. L 177, 30.6.2006, s. 1.

Článek 4
Interoperabilita

1. Poskytovatelé platebních služeb provádějí úhrady a inkasa v rámci platebního schématu, které splňuje tyto podmínky:

   a) jeho pravidla jsou stejná pro vnitrostátní a přeshraniční úhrady a inkasní transakce mezi členskými státy a v rámci členských států;

   b) účastníci schématu představují většinu poskytovatelů platebních služeb ve většině členských států.

2. U platebních systémů a případně u platebních schémat musí být zajištěna technická interoperabilita použitím norem vytvořených mezinárodními nebo evropskými normalizačními orgány.

3. Zpracování úhrad a inkas nesmějí bránit technické překážky.

Článek 5
Požadavky pro úhrady a inkasní transakce

1. Nejpozději do dne [*vložte konkrétní datum* – dvanáct měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] se úhrady provádějí v souladu s technickými požadavky stanovenými v bodech 1 a 2 přílohy.

2. Nejpozději do dne [*vložte konkrétní datum* – 24 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] se inkasa provádějí v souladu s článkem 6 a technickými požadavky stanovenými v bodech 1 a 3 přílohy.

3. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 a 2, členské státy mohou stanovit dřívější data, než jaká jsou v odstavcích 1 a 2 uvedena.

4. Komise může přílohu změnit s cílem zohlednit technický pokrok a vývoj na trhu. Tato opatření se přijímají prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci postupem stanoveným v článku 12.

Článek 6
Mezibankovní poplatky za inkasní transakce

1. Aniž je dotčen odstavec 2, nevztahuje se na inkasní transakce žádný vícestranný mezibankovní poplatek za jednu inkasní transakci ani jiná dohodnutá odměna se stejným cílem nebo účinkem.

2. Na inkasní transakce provedené poskytovateli platebních služeb, které poskytovatel platebních služeb nemůže řádně provést, protože platební příkaz byl odmítnut, vrácen nebo zrušen (transakce R), lze vícestranný mezibankovní poplatek uplatnit za předpokladu, že jsou splněny tyto podmínky:

   a) cílem ujednání je účinné přidělení nákladů straně, která transakci R iniciovala, s přihlédnutím k existenci transakčních nákladů a k cíli ochrany spotřebitele;

   b) poplatky jsou založeny výhradně na nákladech;

c) úroveň poplatků nepřevyšuje skutečné náklady na zpracování transakce R nákladově nejefektivnějším srovnatelným poskytovatelem platebních služeb, který je reprezentativní stranou vícestranného ujednání z hlediska objemu transakcí a povahy služeb;

d) uplatní-li poskytovatelé platebních služeb poplatky podle písmen a), b) a c), neúčtují svým uživatelům platebních služeb další poplatky spojené s náklady, které jsou již těmito mezibankovními poplatky pokryty;

e) nesmí existovat žádná praktická ani hospodářsky schůdnější alternativa kolektivní dohody, která by umožnila stejně účinné nebo účinnější zpracování transakcí R za stejnou nebo nižší cenu pro spotřebitele.

Pro účely prvního pododstavce se při výpočtu poplatků za transakce R zohledňují pouze kategorie nákladů přímo a jednoznačně spojené se zpracováním transakce R. Tyto náklady musí být přesně vymezeny. Rozpis výše nákladů včetně zvláštního popisu jejich jednotlivých složek je součástí kolektivní dohody, aby je bylo možné snadno ověřit a kontrolovat.

3. Odstavec 1 a podmínky stanovené v odst. 2 písm. a), b) a d) se vztahují i na dvoustranná a jednostranná ujednání se stejným cílem nebo účinkem.

Článek 7
Upuštění od požadavků

1. Členské státy mohou svým příslušným orgánům povolit upuštění ode všech nebo některých požadavků stanovených v čl. 5 odst. 1, 2 a 3 do [*vložte konkrétní datum* – 36 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] v případě úhrad nebo inkasních transakcí s kumulativním podílem na trhu menším než 10 % celkového počtu úhrad nebo celkového počtu inkasních transakcí v uvedeném členském státě, a to na základě oficiálních statistik platebního styku zveřejňovaných každoročně Evropskou centrální bankou.

2. Členské státy mohou svým příslušným orgánům povolit upuštění ode všech nebo některých požadavků stanovených v čl. 5 odst. 1, 2 a 3 do [*vložte konkrétní datum* – 60 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] v případě platebních transakcí iniciovaných platební kartou v prodejním místě, jejichž výsledkem je inkaso z platebního účtu označeného číslem BBAN nebo IBAN.

3. Jestliže členský stát umožní svým příslušným orgánům uplatnit výjimku stanovenou v odstavcích 1 a 2, uvědomí o tom řádně Komisi do [*vložte konkrétní datum* – šest měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]. Členské státy neprodleně sdělí Komisi všechny následné změny.

Článek 8
Dostupnost plateb

1. Plátce, který používá úhrad k převádění peněžních prostředků ze svého platebního účtu na jiné platební účty vedené u poskytovatelů platebních služeb, kteří jsou umístěni v tomtéž členském státě, neodmítne provedení úhrad na platební účty

vedené u poskytovatelů platebních služeb, kteří jsou umístěni v jiném členském státě a dosažitelní v souladu s článkem 3.

2. Příjemce, který používá inkas k přijímání peněžních prostředků na svůj platební účet z jiných platebních účtů vedených u poskytovatelů platebních služeb, kteří jsou umístěni v tomtéž členském státě, neodmítne přijetí inkas z platebních účtů vedených u poskytovatelů platebních služeb, kteří jsou umístěni v jiném členském státě a dosažitelní v souladu s článkem 3.

Článek 9
Příslušné orgány

1. Členské státy určí příslušnými orgány zajišťujícími dodržování tohoto nařízení buď veřejné orgány, nebo subjekty uznané vnitrostátním právem nebo veřejnými orgány, jež jsou pro tento účel ve vnitrostátním právu výslovně zmocněny, včetně národních centrálních bank. Členské státy mohou příslušnými orgány určit stávající subjekty.

2. Členské státy oznámí Komisi příslušné orgány uvedené v odstavci 1 do [*vložte konkrétní datum* – šest měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]. Neprodleně oznámí Komisi všechny následné změny týkající se těchto orgánů.

3. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány uvedené v odstavci 1 měly veškeré pravomoci nezbytné k výkonu svých povinností. Jestliže je pro záležitosti, na něž se vztahuje toto nařízení, určen na území členských států více než jeden příslušný orgán, členské státy zajistí, aby tyto orgány úzce spolupracovaly, a mohly tak své příslušné povinnosti vykonávat efektivně.

4. Příslušné orgány účinně kontrolují dodržování tohoto nařízení a přijímají veškerá opatření, jež jsou k zajištění tohoto dodržování nezbytná.

Článek 10
Sankce

Členské státy stanoví do [*vložte konkrétní datum* – šest měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] pravidla ohledně sankcí, které se použijí v případě porušení tohoto nařízení, a přijmou veškerá opatření nezbytná k jejich uplatnění. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tato ustanovení Komisi do [*vložte konkrétní datum* – dvanáct měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] a neprodleně jí oznámí všechny jejich následné změny.

Článek 11
Postupy pro mimosoudní vyřizování stížností a mimosoudní zjednávání nápravy

1. Členské státy zavedou přiměřené a účinné postupy pro mimosoudní vyřizování stížností a mimosoudní zjednávání nápravy pro urovnávání sporů, které podle tohoto nařízení vzniknou mezi uživateli platebních služeb a jejich poskytovateli platebních služeb. Za tímto účelem členské státy případně určí subjekty, které již existují, nebo zřídí subjekty nové.

2. Členské státy oznámí Komisi subjekty uvedené v odstavci 1 do [*vložte konkrétní datum* – šest měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]. Neprodleně oznámí Komisi všechny následné změny týkající se těchto subjektů.

Článek 12
Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedené v čl. 5 odst. 4 je svěřena Komisi na dobu neurčitou. Pokud je to ze závažných naléhavých důvodů nutné, použije se článek 15.

2. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

3. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci svěřená Komisi podléhá podmínkám stanoveným v článcích 13 a 14.

Článek 13
Zrušení přenesení pravomoci

1. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 5 odst. 4 kdykoli zrušit.

2. Orgán, který zahájil interní postup s cílem rozhodnout, zda zrušit přenesení pravomoci, se snaží v přiměřené lhůtě před přijetím konečného rozhodnutí uvědomit druhý orgán a Komisi a uvede pravomoci, jejichž přenesení by mohlo být zrušeno, a důvody tohoto zrušení.

3. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomocí v něm blíže určených. Rozhodnutí nabývá účinku okamžitě nebo k pozdějšímu dni, který v něm je upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci. Bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 14
Námitky proti aktům v přenesené pravomoci

1. Evropský parlament nebo Rada mohou proti aktu v přenesené pravomoci vyslovit námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne oznámení. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o jeden měsíc.

2. Pokud Evropský parlament ani Rada v této lhůtě námitky proti aktu v přenesené pravomoci nevysloví, bude zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie* a vstupuje v platnost dnem v něm stanoveným.

   Akt v přenesené pravomoci může být zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie* a vstoupit v platnost před uplynutím této lhůty, pokud Evropský parlament i Rada uvědomí Komisi o svém rozhodnutí námitky nevyslovit.

3. Akt v přenesené pravomoci nevstoupí v platnost, pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada vysloví námitky. Orgán, který vyslovuje námitky proti aktu v přenesené pravomoci, je odůvodní.

Článek 15
Postup pro naléhavé případy

1. Akt v přenesené pravomoci přijatý postupem pro naléhavé případy vstupuje v platnost bezodkladně a je použitelný, pokud proti němu není vyslovena námitka v souladu s odstavcem 2. V oznámení aktu Evropskému parlamentu a Radě se uvedou důvody použití postupu pro naléhavé případy.

2. Evropský parlament a Rada mohou ve lhůtě šesti týdnů ode dne oznámení vyslovit proti aktu v přenesené pravomoci námitky. V takovém případě není akt nadále použitelný. Orgán, který vyslovuje námitky proti aktu v přenesené pravomoci, je odůvodní.

Článek 16
Přezkum

Do [*vložte konkrétní datum* – tři roky od vstupu v platnost] Komise předloží Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Evropské centrální bance zprávu o uplatňování tohoto nařízení, případně spolu s příslušným návrhem.

Článek 17
Přechodná ustanovení

1. Poskytovatelé platebních služeb, kteří jsou umístěni v členském státě, jehož měnou není euro, splní ustanovení článku 3 do 31. října 2014. Je-li však euro jako měna některého takového členského státu zavedeno před 1. listopadem 2013, poskytovatel platebních služeb, který je umístěn v tomto členském státě, splní ustanovení článku 3 do jednoho roku ode dne, kdy se daný členský stát stal členem eurozóny.

2. Poskytovatelé platebních služeb, kteří jsou umístěni v členském státě, jehož měnou není euro, splní požadavky stanovené v článku 4 a v bodech 1 a 2 přílohy, týkající se úhrad denominovaných v eurech, a požadavky stanovené v článku 4 a bodech 1 a 3 přílohy, týkající se inkasních transakcí denominovaných v eurech, do [*vložte konkrétní datum* – čtyři roky od vstupu tohoto nařízení v platnost]. Je-li však euro jako měna některého takového členského státu zavedeno před [*vložte konkrétní datum* – tři roky od vstupu tohoto nařízení v platnost], poskytovatel platebních služeb, který je umístěn v tomto členském státě, splní tyto požadavky do jednoho roku ode dne, kdy se daný členský stát stal členem eurozóny.

Článek 18
Změna nařízení (ES) č. 924/2009

Nařízení (ES) č. 924/2009 se mění takto:

1. V článku 6 se slova „před 1. listopadem 2012“ nahrazují slovy: „před [*vložte konkrétní datum* – 24 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]“.

2. Článek 7 se mění takto:

   a) v odstavci 1 se slova „před 1. listopadem 2012“ nahrazují slovy: „před [*vložte konkrétní datum* – 24 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]“;

   b) v odstavci 2 se slova „před 1. listopadem 2012“ nahrazují slovy: „před [*vložte konkrétní datum* – 24 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]“;

   c) v odstavci 3 se slova „před 1. listopadem 2012“ nahrazují slovy: „před [*vložte konkrétní datum* – 24 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost]“.

3. Článek 8 se zrušuje.

Článek 19
Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne […].

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předseda/předsedkyně	*předseda/předsedkyně*

PŘÍLOHA
TECHNICKÉ POŽADAVKY (ČLÁNEK 5)

1) Na **úhrady** i **inkasní** transakce se vztahují tyto technické požadavky:

a) Poskytovatelé platebních služeb a uživatelé platebních služeb používají k identifikaci platebních účtů číslo IBAN bez ohledu na to, zda je poskytovatel platebních služeb plátce i poskytovatel platebních služeb příjemce nebo jediný poskytovatel platebních služeb v rámci platební transakce umístěn v tomtéž členském státě nebo zda je jeden z poskytovatelů platebních služeb umístěn v jiném členském státě.

b) Poskytovatelé platebních služeb používají při předávání platebních transakcí jinému poskytovateli platebních služeb nebo platebnímu systému formáty zpráv založené na normě ISO 20022 XML.

c) Jestliže uživatel platebních služeb iniciuje nebo přijímá jednotlivé úhrady peněžních prostředků, které jsou zasílány společně, použijí se formáty zpráv založené na normě ISO 20022 XML.

d) V poli s doplňujícími informacemi pro příjemce lze uvést 140 znaků. Platební schémata mohou umožnit zadání většího počtu znaků, není-li ovšem zařízení použité k posílání informací z hlediska počtu znaků technicky omezeno; v takovém případě se uplatní technicky daná mezní hodnota zařízení.

e) Doplňující referenční informace a všechny další údaje poskytované v souladu s body 2 a 3 této přílohy si poskytovatelé platebních služeb předávají v celém platebním řetězci v úplné podobě a beze změn.

f) Jsou-li údaje k dispozici v elektronické podobě, platební transakce musí umožnit plně automatizované, elektronické zpracování ve všech fázích zpracování v celém platebním řetězci (přímé zpracování od klienta ke klientovi), které umožní uskutečnit celý platební proces elektronicky bez nutnosti opětovného zadání nebo manuálního zásahu. Kdykoli je to možné, vztahuje se toto ustanovení i na výjimečné zpracování úhrad a inkasních transakcí.

g) Platební schémata nestanoví žádnou minimální prahovou hodnotu pro výši platební transakce.

h) Platební schémata nejsou povinna provádět úhrady a inkasa převyšující částku 999 999 999,99 EUR.

2) Kromě požadavků uvedených v bodě 1) se na **úhrady** vztahují i tyto požadavky:

a) Příjemce, který přijímá úhrady, sdělí svým plátcům vždy, kdy je požádáno o úhradu, své číslo IBAN a kód BIC svého poskytovatele platebních služeb.

b) Plátce poskytne svému poskytovateli platebních služeb tyto povinné údaje, které jsou předány v platebním řetězci příjemci v souladu s povinnostmi stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech, jimiž se provádí směrnice 95/46/ES:

i) jméno plátce a/nebo číslo IBAN účtu plátce;

ii) výši úhrady;

iii) číslo IBAN účtu příjemce;

iv) jméno příjemce;

v) případně doplňující informace.

c) Kromě toho poskytovatel platebních služeb plátce poskytne poskytovateli platebních služeb příjemce tyto povinné údaje:

i) kód BIC poskytovatele platebních služeb plátce (pokud se poskytovatelé platebních služeb zapojení do platební transakce nedohodnou jinak);

ii) kód BIC poskytovatele platebních služeb příjemce (pokud se poskytovatelé platebních služeb zapojení do platební transakce nedohodnou jinak);

iii) identifikační kód platebního schématu;

iv) datum vypořádání úhrady;

v) referenční číslo poskytovatele platebních služeb plátce vztahující se ke zprávě o úhradě.

3) Kromě požadavků uvedených v bodě 1) se na **inkasní** transakce vztahují i tyto požadavky:

a) Pouze jednou před první inkasní transakcí sdělí plátce svému příjemci své číslo IBAN a případně i kód BIC svého poskytovatele platebních služeb.

b) S první inkasní transakcí a jednorázovými inkasními transakcemi a s každou následnou inkasní transakcí zašle příjemce svému poskytovateli platebních služeb informace týkající se zmocnění. Poskytovatel platebních služeb příjemce tyto informace týkající se zmocnění předá s každou inkasní transakcí poskytovateli platebních služeb plátce.

c) Plátce musí mít možnost dát svému poskytovateli platebních služeb pokyn k omezení výše inkasa na určitou částku nebo periodicitu nebo na určitou částku i periodicitu.

d) Jestliže dohoda mezi plátcem a příjemcem vylučuje právo na vrácení peněžních prostředků, poskytovatel platebních služeb plátce zkontroluje na žádost plátce před tím, než z účtu plátce odepíše částku, každou inkasní transakci z hlediska toho, zda se výše předložené inkasní transakce shoduje s výší sjednanou ve zmocnění, a to na základě informací týkajících se zmocnění.

e) Plátce má možnost dát svému poskytovateli platebních služeb pokyn k zablokování inkasa z účtu plátce nebo k zablokování inkasa přicházejícího od jednoho nebo více určených příjemců nebo k povolení inkasa přicházejícího od jednoho nebo více určených příjemců.

f) Příjemci i poskytovateli platebních služeb plátce se udělí souhlas (přímo nebo nepřímo prostřednictvím příjemce) a příjemce nebo třetí strana jménem příjemce tato zmocnění spolu s jejich pozdějšími úpravami a/nebo zrušením uloží.

g) Příjemce poskytne svému poskytovateli platebních služeb tyto povinné údaje, které jsou v platebním řetězci předány plátci:

   i) typ inkasa (trvalé, jednorázové, první, poslední nebo zrušené);

   ii) jméno příjemce;

   iii) číslo IBAN platebního účtu příjemce, na který má být připsána výše inkasa;

   iv) jméno plátce;

   v) číslo IBAN platebního účtu plátce, ze kterého má být odepsána výše inkasa;

   vi) jedinečný referenční údaj zmocnění;

   vii) datum podpisu zmocnění;

   viii) výše inkasa;

   ix) jedinečný referenční údaj zmocnění poskytnutý původním příjemcem, který zmocnění vydal (pokud zmocnění převzal jiný příjemce než příjemce, který zmocnění vydal);

   x) identifikátor příjemce;

   xi) identifikátor původního příjemce, který vydal zmocnění (pokud zmocnění převzal jiný příjemce než příjemce, který zmocnění vydal);

   xii) případně doplňující informace příjemce určené plátci.

h) Kromě toho poskytovatel platebních služeb příjemce poskytne poskytovateli platebních služeb plátce tyto povinné údaje:

   i) kód BIC poskytovatele platebních služeb příjemce (pokud se poskytovatelé platebních služeb zapojení do platební transakce nedohodnou jinak);

   ii) kód BIC poskytovatele platebních služeb plátce (pokud se poskytovatelé platebních služeb zapojení do platební transakce nedohodnou jinak);

   iii) jméno referenční strany plátce (je-li uvedeno v dematerializovaném zmocnění);

   iv) identifikační kód referenční strany plátce (je-li uveden v dematerializovaném zmocnění);

v) jméno referenční strany příjemce (je-li uvedeno v dematerializovaném zmocnění);

vi) identifikační kód referenční strany příjemce (je-li uveden v dematerializovaném zmocnění);

vii) identifikační kód platebního schématu;

viii) datum vypořádání výše inkasa;

ix) referenční údaj poskytovatele platebních služeb příjemce vztahující se k výši inkasa;

x) typ zmocnění;

xi) datum splatnosti výše inkasa.